

روزنامه همدان

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
چهارشنبه ۲۸ دی ۱۴۰۱_ ۱۷۵ جمادی الثانی ۱۴۴۴_ ۱۸ ژانویه ۲۰۲۳- شماره ۲۱۰۸ _ سال هفتم
۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان - ضریب کیفی ۶۷۴
www.hamdelidaily.ir hamdelidaily@gmail.com newspaper.hamdeli t.me/HamdeliNews
سردبیر: فضل‌الله یاری
چاپ: ۴۴۵۳۳۷۷۵ - ۰۲۱
نشانی: تهران- میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی- کوچه مهر- پلاک ۶- طبقه اول- واحد ۳
تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۵ - ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۱

ناگفته‌ها

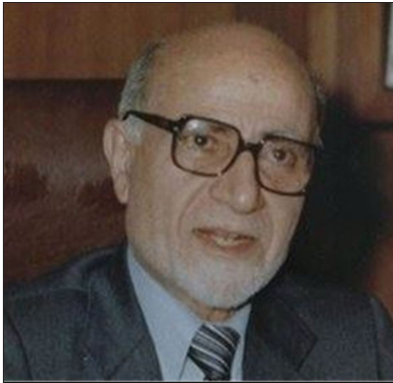
بازار مکاره

در سرم دست‌هایم را روی گوش‌هایم گذاشتم و چرخیدم و بسا فریاد تکرار کردم: خفه شوید، تا بالاخره بی‌جان‌تر از هر مرده‌ای افتادم و صداها خفه شدند. آه یک دم بود، تاریکی و سکوت. بازهم صدای می‌آید، صدای شیون و گریه؛ انگار کسی عزیزش را از دست داده، باد سردی می‌وزد. بویی را به همراه دارد، چشمانم باز است و همه جا شب است. ناگهان جسم سنگینی بدن یخ زده‌ام را گرم می‌کند، با وحشت چشمانم را در دل تاریکی می‌چرخانم. برقی چشمانم را می‌گیرد و چنان از وحشت بازمی‌شود که حس می‌کنم الان است که از کاسه بیرون بریزد. از ترس قلبم نمی‌تپد. حتی نفسی که به پشت قفسه سینمام بالاآمده هم انگار در مقابل خود تابلوی ایست دیده که همانجا در لابه‌لای دنده‌هایم راهش را گم می‌کند. هنوز همان‌طور چندساعت پیش از زده‌ام چشم در چشم لاشخوری است که فقط در باغ پرندگان از نزدیک هم‌نوع او را دیده‌ام. اما مگر لاشخورها از بوی خون به سراغ فرد بخت برگشته‌ای نمی‌آیند. پس... هنوز چرایم را کامل در دل از خود نپرسیده‌ام که با وزش بادی بو را حس کردم. بوی خون... بوی مرگ... از سرم جوی خون جاری بود. با حرکتی که لاشخور به تن خود داد از وحشت فریاد کشیدم، به سرفه افتادم. چشمانم را باز کردم. هنوز سرفه می‌کردم. می‌خواستم از جایم بلند شوم و بروم آب بنوشم تا از شر سرفه‌های گلوراشم راحت شوم. اما در خود توانی نداشتم، نه سرفه‌ها خنجرشان را از روی گلویم برمی‌داشتند و نه تن لاشخور را برای بلندشدن داشت. از سرفه‌های مکرر روی زمین دراز کشیدم؛ غذایی در معده‌ام نبود و به جایش تمام جوارح معده‌ام با بوی سرفه خشکی که می‌کردم مسابقه برای بیرون آمدن گذاشته بودند. یک دستم روی گلویم بود و دست دیگرم را بی‌هوا تکان می‌دادم که به جسمی خورد. چشمانم را به زور چرخاندم، لیوان پلاستیکی قرمزرنگی چشمانم را امیدوار کرد. با سرعتی که به باد نیشخند می‌زند به سمت لیوان خیز بردم. دیدن قطره‌های آب در آن لحظه حکم چراه داشت؟! نمی‌دانم. اما نوشیدمش و حتی از قطره‌های بازیگوشی که از کنار لب‌هایم فرار می‌کردند هم دلم نمی‌خواستم بگذرم. بالاخره سرفه‌ام تمام شد. سرم را به دیوار تکیه دادم و به دیوار مقابل زل زدم. خسته‌ام از تکرار کلماتی که در سرم رژه نظامی اجرا می‌کنند و چشمی که بی‌اختیار

حافظه تاریخی

روزی که اولین نخست‌وزیر جمهوری اسلامی در گذشت

بازرگان؛ دین، دانش و سیاست

مهندس مهدی بازرگان در سال ۱۲۸۶ در تهران دیده به جهان گشود. فرزند آقا تبریزی درست یک سال بعد از انقلاب مشروطه متولد شد که اسم او را مهدی گذاشتند و هنگامی که مهدی بازرگان دانش‌آموز دبیرستانی بود، کودتای سوم اسفند به وقوع پیوست و سلسله حکومت ایران از قاجار به پهلوی تغییر کرد. بازرگان ابتدایی خود را در مدرسه سلطانیه تهران سپری کرد و تحصیلات متوسطه‌اش را در دارالمعلمین مرکزی به پایان رساند و در سال ۱۳۰۶ جزو نخستین گروه محصلین ممتاز کشور، برای تحصیل به فرانسه اعزام شد. بعد از طی دوره مقدماتی و قبولی در کنکور سراسری کشور فرانسه، نخستین ایرانی بود که از بین دانشجویان اعزامی وارد تحصیلات عالی دانشگاهی شد و وزیر فرهنگ وقت وی را تشویق کرد. مهدی بازرگان بعد از ۷ سال تحصیل در فرانسه در سال ۱۳۱۳ به کشور بازگشت و به خدمت نظام وظیفه رفت. به عنوان نخستین دانشیار در سال ۱۳۱۵ در دانشکده فنی دانشگاه تهران شروع به تدریس کرد و ریاست دانشکده فنی را به مدت دو دوره متوالی بر عهده گرفت. در سال ۱۳۳۰، به عنوان ریاست هیات مدیره و مدیریت عامل شرکت ملی نفت ایران توسط دکتر مصدق انتخاب شد و با حمایت مردم موفق به خلع ید از انگلیسی‌ها و با همت متخصصان ایرانی موفق به راه‌اندازی و اداره صنایع عظیم نفت شد، همچنین در سال ۱۳۳۱ مسئولیت احداث شبکه لوله‌کشی آب تهران را برعهده گرفت و آن را به ثمر رساند. بعد از کودتای ۲۸مرداد، با علت اعتراض مکتوب علیه انتخابات مجلس شورای ملی که آنرا غیرقانونی می‌دانست، از خدمات دولتی و استادی دانشگاه برکنار شد و تا شانزدهم بهمن ۱۳۵۷ که پست نخست‌وزیری دولت موقت انقلاب را پذیرفت، تنها در بخش خصوصی در زمینه تولیدات صنعتی فعالیت و خلاقیت داشت. به علت اختلافاتی که بازرگان با حزب جمهوری اسلامی داشت، نه ماه بعد بعد از اشغال سفارت آمریکا، از این مقام استعفا داد. بازرگان بین سال‌های ۱۳۱۵ تا ۱۳۳۰ نخستین تألیف خود را با عنوان «هماز» برای جوانان نوشت و با

داستانک

شبه خاطرات

را که آنجا نشسته است، زدند، چوبی یا باتومی‌توی سرش زده بودند، یک پیچ از مغزش شل شده، نمی‌داند بچه کجاست، خانه‌اش کجاست، شوهرش کیست، چند بچه دارد یا ندارد. کیفش را هم توی آن شلوغی گم کرده، نه کارت ملی دارد و نه پولی در بساط، فقط نگاه می‌کند. الان چند روز است روی دست من مانده، می‌خواستم او را به کلانتری ببرم یا به خانه ایتم، نمی‌آید، می‌گوید اگر بردی هر دو ما را می‌برند. به نظران من باید چه کاری کنم؟ احمد زارع، سرش را خاراند و گفت: از سکنات و شکل و شمایلش پیداست که یک زن بالای شهری و پولدار است، فکر

فیض شریفی
داستان‌نویس

از هر کس سؤال می‌کنی که چرا مدتی است بیدات نیست، یکی می‌گوید، مشکل کلیوی دارم، یکی می‌گوید، عمل فتق داشتم، دیگری می‌گوید کیسه صفرایم را برداشتم، آن یکی پروستات آمانش را بریده است، این یکی در اوایل پیری شکست عشقی خورده است. من اما همه این مشکلات را دارم ولی هر جا پیدایم می‌شود، دیروز توی مترو بودم، می‌خواستم بروم میروداماد، شلوغ شد، من و آن بانو

یادداشت

اندیشه‌ورزی، بنیادی‌ترین فضیلت انسان

محمدعلی نویدی
مدرس دانشگاه

می‌خشکد و تپاه می‌شود، علم و دانش ریشه در تفکر و پژوهش دارند و تفکر و پژوهش، با حرف و ادعا و شعار به وجود نمی‌آید، بلکه رنج و زحمت و تلاش بی‌گیر و اهتمام بی‌نظیر در اندیشه‌ورزی لازم است. آنجا که قوه عقل و خرد، عاقل و باطل بماند، خبری از علم و آگاهی نخواهد بود و آنجا که آگاهی و علم نیست، جهل و حماقت و خرافات حکم‌فرما شده و انسان و زندگی به حاشیه رانده و تپاه می‌شود. اگر خردورزی و عقلانیت را جدی نگیریم و در مسیر اندیشه‌ورزی همت و تلاش وافر نداشته باشیم، در سطح ادراک حسی، عاطفی و خیالی باقی می‌مانیم و به ساحت انسانی، حقیقت و عقلانیت ارتقا پیدا نمی‌کنیم. راستی، مگر این سطح از ادراکات را برخی از حیوانات ندارند؟ ادراک حقایق عقلانی و کلی و منطقی، تنها کار سترگ و بی‌نظیر آدمیان است. و همین ادراک عقلانی قدرت ترتیب و تنظیم امور را به انسان اعطا می‌کند. زندگی انسان مملو از مجهولات، مسائل و مشکلات است که با قوه خرد و اندیشه‌ورزی، امکان معلوم و مشخص شدن دارند، مگر کار عقل و منطق چیست؟ کار منطق حرکت تا انسان و جامعه خردمند نباشد، سایر امور سروسامان نمی‌گیرد و زندگی ارزش پیدا نمی‌کند. علم و فرهنگ و تمدن نیز ریشه در تفکر و اندیشه‌ورزی دارد. در طول تاریخ و سیر جوامع جهان، هیچ جامعه‌ای با احساسات و هیجانات و خرافات صرف به ساحت علم و دانش و آگاهی نرسیده و رفاه و آسایش و آرامش برای شهروندان خود به ارمان نیاورده است. ریشه‌ها، به تحقیق، در خردورزی امکان رشد و بالندگی دارند. بدون ریشه و اصل، تنه و شاخ و برگ

قوت و توان خرد و اندیشه‌ورزی، مصالح و مفاسد جامعه انسانی عیان و آشکار نمی‌شود و در فلاکت و بدبختی می‌ماند. چگونه منافع و مصالح جامعه را از مضرات و مفاسد آن تشخیص دهیم؟ آیا با شیر و خط انداختن و بی‌فکر بودن و روزمرگی می‌توان امور زندگی را سروسامان داد؟ یا نیاز به تفکر و خردمندی، تجربه و علم و آگاهی و خردمندان دارد؟ انتخاب مصالح و یا مضرات محتاج تشخیص و تحلیل هستند و تحلیل و بررسی و نقادی از جنس عقلانیت و اندیشه است. به سخن دیگر، تشخیص و تفکیک راستی از کزی و مزیت و زیبایی از ضرر و خسران، با عقل و خردورزی ارتباط دارد نه با تعارف و بی‌خردی.

واقعا کسب می‌کند که شایستگی و فضیلت قبول یک مسئولیت و موقعیت را ندارد چرا باید آن را بپذیرد و مردم و زندگی بی‌بازگشت آنان را به فلاکت و هلاکت بیندازد؟! مسئولیت‌پذیری، خردمندی و هوشیاری لازم دارد نه پارتی‌بازی و باندبازی. زندگی عرصه خرداندیشی، نیک‌بینی و آینده‌سازی است نه فرقه‌گرایی و باربندی. زندگی کلاف تعارضات و تعاملات اجتماعی است، زندگی انسان صحنه صلح و دوستی و عشق و آرامش از یک سو و نزاع و ستیزه و کشمکش و جنگ از طرف دیگر است. چرا اوکراین در جنگ و زمستان سخت در رنج و فلاکت است؟ آیا ریشه این انسان سوزی در نابخردی نیست؟ ستون زندگی انسان در خردمندی و عقلانیت و ذهن منطقی داشتن است. ذهن شخص متکبر، معنی انسان و انسانیت و عشق به هم‌نوع را نمی‌فهمد. حالا، ذهن متفکر و منطقی را با ذهن متمصلب و متکبر مقایسه کنید.

ورزش

اولین صعود تیم ملی هندبال به رقابت‌های جهانی

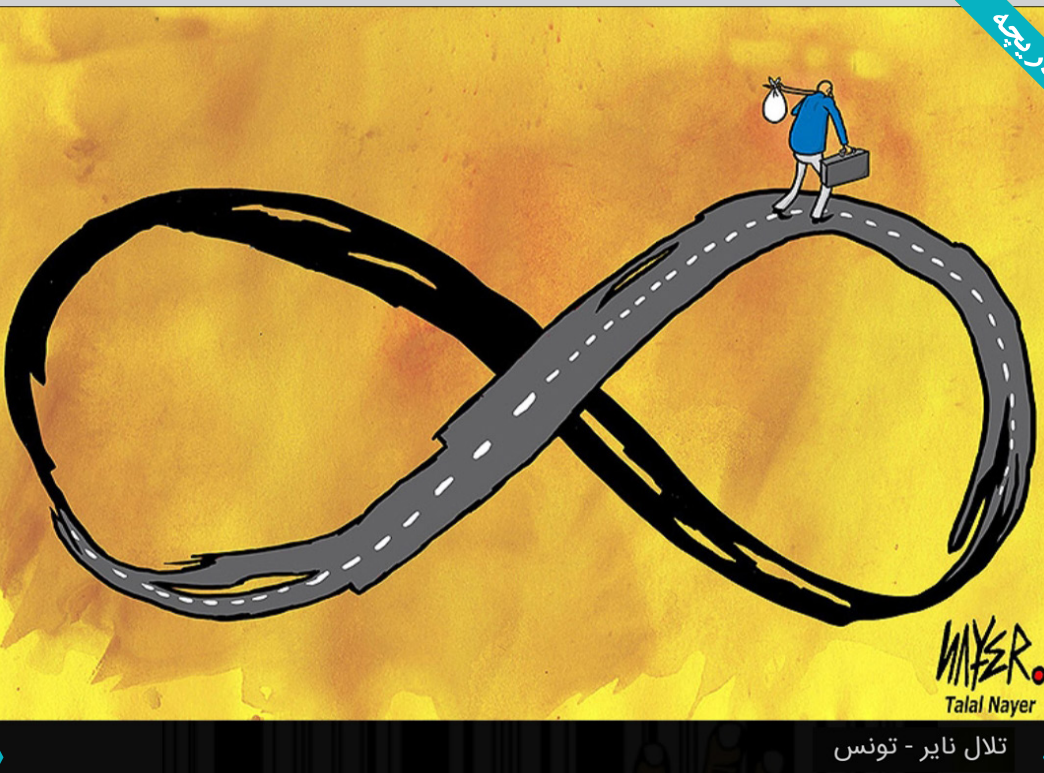

تیم ملی هندبال ایران با صعود از گروه خود در رقابت‌های قهرمانی جهان و قرار گرفتن در جمع ۲۴ تیم برتر جهان تاریخ‌ساز شد. در آخرین روز دیدارهای مرحله مقدماتی گروه A رقابت‌های قهرمانی جهان تیم ملی مونته‌نگرو مقابل شیلی به برتری رسید تا تکلیف سه تیم صعود کرده از این گروه به مرحله دوم مسابقات جهانی مشخص شود.

با این نتیجه تیم‌های ملی ایران، مونته‌نگرو و اسپانیا از گروه A مسابقات قهرمانی جهان صعود کردند و در جمع ۲۴ تیم برتر جهان جای گرفتند. براین اساس تیم ملی ایران در شهر کراکوف خواهد ماند تا با سه تیم برتر گروه B در مرحله بعد بازی کند. این اولین بار است که تیم ملی هندبال مردان ایران به مرحله اصلی مسابقات قهرمانی جهان صعود می‌کند. تیم ملی هندبال مردان ایران در مرحله گروهی مسابقات هندبال قهرمانی مردان جهان با یک پیروزی مقابل شیلی و دو شکست برابر اسپانیا و مونته‌نگرو و قرارگیری در رده سوم‌گروه A راهی مرحله دوم مسابقات شد. این اولین بار است که تیم ملی هندبال مردان ایران به مرحله اصلی مسابقات قهرمانی جهان صعود می‌کند. مرحله اصلی این مسابقات از چهارشنبه ۵دی آغاز می‌شود. تیم ملی

هندبال مردان ایران در دور اصلی با فرانسه، اسلونی و لهستان هم‌گروه خواهد بود. شاگردان وویوویچ در اولین دیدار از مرحله اصلی چهارشنبه ۵دی به مصاف اسلونی خواهند رفت. آن‌ها در دومین دیدار جمعه ۳۰دی باید مقابل فرانسه به می‌دان بروند و آخرین دیدار آن‌ها در این مرحله یکشنبه دوم بهمن مقابل لهستان خواهد بود.

دریچه

تلال نایر - تونس

زیگی‌ها

جلس خدمت پادشاهان کسانسی سزاوار باشند عاقل، خوبروی، پاکدامن، بزرگ‌زاده، نیکنام، نیک سرانجام، جهان‌دیده، کارآزموده، تا هرچه از او در وجود آید پسندیده کند. وزارت پادشاهان را کسی شاید که شفقت بر دین پادشاه از آن بیشتر دارد که بر مال، اول و حیف سلطان بر رعیت روا ندارد.

منابع تکمیلی

فرایندهای جداسازی: در اصطلاحات انگلیسی شیمی جداسازی شامل فرایندی است که محلول مواد شیمیایی یا مخلوط را به دو یا چند محصول متمایز می‌کند.

مجازستان

- اشتیاهی که تکرار بشه، عذرخواهی رو بی‌ارزش می‌کنه. عذرخواهی که تکراری بشه، بخشیدن رو بی‌ارزش می‌کنه، بخشیدنی هم که تکراری بشه، رابطه‌رو بی‌ارزش می‌کنه. به سری چیزا ارزش‌شون به عادی نشدن‌شونه؛ مراقب‌شون باشیم! (دونه دونه)
- حداقل نصف دروسای دانشگاه فقط کاربردش اینه که به زوری بالا سرت باشن که کتابو باز کنی خودت بخونی دریغ ازین که به کلمه ازون اسناده چیزی بهت برسه. (مغمین)
- هر کدوم از دوستام که درس نخوندن و رفتن دنبال خوش‌گذرونی و عشق و حلال به مراتب زندگیا هیجان‌انگیزتر و باحال‌تری از من دارن، روز به روز مارون خوشگل‌تر می‌شن. (نارژون)
- آخرش معلوم می‌شه این «گاز کمتر مصرف کن هموطن که به بقیه هم برسه» به چیزی مثل آلودگی هوای تهرانه که سال‌ها به مردم عذاب وجدان می‌دادن تقصیر شماست، ولی بعد تپش به جای دیگه رسید. (راشد)

کاشتم‌علم

چرا بیگانگان با زمین تماس نگرفته‌اند؟

دانشمندان در مورد اینکه چرا بیگانگان هنوز با ما تماسی برقرار نکرده‌اند، این فرضیه را مطرح می‌کنند که شاید آنها منتظر یک زمان مناسب برای این کار هستند. دانشمندان پیشنهاد کرده‌اند که بیگانگان ممکن است منتظر یک زمان مناسب باشند تا سیگنال‌های خود را برای ما ارسال کنند. پژوهشگران در یک مطالعه جدید، به دنبال علائم فناوری بیگانگان در لختانی هستند که سیارات فراخورشیدی از دید زمین مستقیماً از مقابل ستاره خود عبور می‌کنند. این لختاتی می‌توانند فرصتی عالی برای یک بیگانه باشد تا سیگنالی را به ما زمینی‌ها در تلاش برای برقراری تماس ارسال کند. سوفیا شیخ، پژوهشگر فوق دکتری در نجوم رادیویی در موسسه جستجوی هوش فرازمینی (SETI) و سرپرست این مطالعه گفت: گذرهای سیاره‌های فراخورشیدی از مقابل خورشید خود، خاص هستند، زیرا می‌توانند توسط ما روی زمین به عنوان ناظر و همچنین هرگونه فناوری بالقوه در آن منظومه فراخورشیدی به عنوان فرستنده محاسبه شوند. بنابراین، این گذرها یک زمان قابل پیش‌بینی و تکراری هستند که طی آن بیگانگان ممکن است به ارسال پیام فکر کنند و زمینی‌ها می‌توانند به دنبال دریافت آنها باشند.وی افزود: این استراتژی به ما کمک می‌کند تا این سوال بزرگ را که کجا و چه زمانی به دنبال پیام در پهنه‌های وسیع فضا بگردیم، محدود کنیم. این مطالعه جدید که در پایگاه پیش‌چاپ arXiv منتشر شده و برای انتشار پس از دوره‌ای در مجله Astronomical برنامه‌ریزی شده است، هیچ مدرکی از موجودات بیگانه پیدا نکرده است. اما این مطالعه تنها ۱۰ سیاره دور‌دست را جستجو کرده و در آینده قصد دارد با تلسکوپ‌های مختلف، ژرف‌تر نگاه کند. از زمانی که فناوری رادیویی در اواخر قرن نوزدهم اختراع شد، زمین پیام‌هایی را به فضا ارسال کرده است و گاهی مانند پیام معروف آرسیبو در سال ۱۹۷۴، آن‌ها را از روی عمد به امید تماس با هر موجود فرازمینی هوشمند فرستاده است. پژوهشگران با امید به اینکه تمدن‌های بیگانه هوشمند نیز سیگنال‌هایی را به فضای بیرونی خود ارسال کنند، کهکشان‌ها را برای یافتن امواج رادیویی که ممکن است از فناوری بیگانگان سرچشمه گرفته باشد، بررسی می‌کنند. اما کهکشان مکان وسیع و بزرگی است، بنابراین یک سوال کلیدی این است که باید دقیقاً به کجا نگاه کنیم. سوفیا شیخ و گروهش به بررسی سیارات فراخورشیدی دور‌دست هنگام عبور از مقابل خورشیدشان اتکا کرده‌اند. به عبارت دیگر، لحظه گذر یک سیاره از مقابل ستاره خود از نقطه دید ما، لحظه‌ای منطقی برای اتصال میان فرستنده و گیرنده به نظر می‌رسد. سوفیا شیخ و همکارانش از تلسکوپ گرین بنک رابرت سی. برد در ویرجینیای غربی برای جستجوی سیگنال‌های رادیویی از ۱۲ سیاره فراخورشیدی استفاده کردند که گذر آنها در یک پنجره کوتاه در مارس ۲۰۱۸ قابل مشاهده بود. آنها تعداد زیادی سیگنال رادیویی را شناسایی کردند(تقریباً ۳۴ هزار سیگنال) اما در واقع ۹۹.۹۶ درصد از آنها را می‌توان به عنوان تداخل از ارتباطات زمینی نادیده گرفت. گفتنی است که گروهی از شهروند-دانشمندان آموزش دیده کار بررسی این سیگنال‌ها را انجام دادند. در نهایت همه سیگنال‌ها به جز دو مورد به عنوان تداخل شناسایی شدند و دو سیگنال باقی مانده که چند انفجار کوتاه از هر دو سیارات سنگی بالقوه بزرگ‌تر از زمین هستند، شایسته‌ی بررسی بیشتری شدند. با این حال، سوفیا شیخ می‌گوید این دو سیگنال نیز تقریباً به طور قطع ناشی از تداخل هستند و پیام‌های واقعی از جانب بیگانگان نیستند.